

FOLKE VIRKE

Februar - Marts - April 2024

Det vigtige EU-valg

www.folkevirke.dk

3

EU og den vigtige ligestilling – flere nye tiltag på vej

Af Britta Thomsen, tidligere MEP 2004-2014,
cand.mag. i historie og portugisisk

Vi skal tage ansvar for vores egen sikkerhed

Af Marianne Vind, MEP for
Socialdemokratiet siden 2019,
opstillet i Region Sjælland

14

Den 9. juni skal vi sammen forme EU's fremtid

Af Sune Olofsson Hansen, kontorchef,
Europa-Parlamentet i Danmark

6

Udgivet af oplysningsbevægelsen
FOLKEVIRKE

Oplag: 1.200 · ISSN 0015-5845

Deadline for næste nummer:
15. april 2024.

Bladet kan kun bestilles ved direkte
henvendelse til:

Folkevirkes kontor

Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal
1153 København K
Tlf. 33 32 83 11
E-mail: folkevirke@folkevirke.dk
www.folkevirke.dk

Dette nummer koster i styksalg
kr. 60 + porto.

Særpris for klassesæt.

Bladabonnement kr. 210 + porto pr. år.

Medlemskab kr. 400 pr. år.

Beløbene kan indbetales på

Folkevirkes konto:

Reg.nr. 5301 · Kontonr. 0287753

Redaktion

Annemarie Balle (ansvarshavende)
Firkløvervej 1
2400 København NV
Tlf. 51 51 24 20

Forretningsudvalg

Formand: Annemarie Balle
Næstformand:
Jeanne Bau-Madsen
Kasserer: Tove Hinriksen
Karen Hallberg
Ulla Lunde Hansen
Anne Lise Jensen
Tove Kristensen
Lene Lund
Katina A. Rasmussen
Susanne Tarp

Tryk og layout

Aars Bogtryk & Offset, tlf. 98 62 17 11
E-mail: aarsbogtryk@aarsavis.dk
Layout: Louise Christensen
Genrefotos: www.colourbox.dk

FORENINGEN AF
DANSKE KULTUR-
TIDSSKRIFTER

Det vigtige EU-valg

Danmark har været medlem af EF/EU i flere end 50 år. Igennem alle årene har der været debat om EU's fordele og ulemper – det gælder lige fra debatterne om de krumme agurker over arbejdskraftens fri bevægelighed til den fælles EU-politik.

I dette temanummer om EU stilles skarpt på forskellige hjørner af EU's rolle og samarbejdets betydning for Danmark. Der er valg til Europa-Parlamentet hvert 5. år. Næste valg finder sted fra 6. til 9. juni 2024 i alle EU's medlemsstater. I Danmark finder valget sted søndag den 9. juni. I de 27 medlemsstater skal der i alt vælges 720 medlemmer til Parlamentet – heraf 15 i Danmark.

Der er direkte valg til Parlamentet, og hvert land bestemmer selv, hvordan valget skal foregå, men selve afstemningen skal være hemmelig.

De valgte EU-parlamentarikere organiserer sig efter holdninger i syv forskellige politiske grupper og ikke efter, hvilket land de kommer fra. Parlamentet har 20 stående udvalg. De fleste MEP'ere er medlem af ét udvalg og stedfortrædende i et andet. Det er i udvalgene, de politiske kampe kæmpes.

Det er Kommissionen, som fremsætter alle love, og de 27 kommissionærer (en fra hvert medlemsland) skal være enige om loven, før den fremsættes. Lovene skal herefter godkendes af Parlamentet efter relevante ændringer, før de er vedtaget. Det betyder, at Parlamentet har fået stor magt. Og det er derfor vigtigt, at vi stemmer!

Alle vedtagne love vil automatisk være gældende i Danmark, bortset fra de love, der falder ind under et af de forbehold, som Danmark stadig har med i Maastricht-traktaten. Hvis Danmark vil gennemføre lovgivning på disse områder, må lovene fremsættes og godkendes i Folketinget.

Få mere viden og inspiration ved læsning af artiklerne her i bladet.

På gensyn i Folkevirke!

**Jeanne Bau-Madsen,
Karen Hallberg,
Ulla Lunde Hansen,
gæsteredaktører**

INDHOLD

EU og den vigtige ligestilling – flere nye tiltag på vej.	3
Den 9. juni skal vi sammen forme EU's fremtid.	6
EU's grønne omstilling er under pres	9
Europa skal blive stærkere – magtesløsheden må ikke vinde . .	12
Vi skal tage ansvar for vores egen sikkerhed	14
Kvindestemmer 2024 i Kvindernes Bygning:	
Store oplevelser med litteratur og musik	16
Arrangementskalender 2024	18
Folkevirkes landsmøde 2024:	
Engagement i hverdagen	20

EU og den vigtige ligestilling – flere nye *tiltag* på vej

Af Britta Thomsen,
tidligere MEP
2004-2014,
cand.mag. i historie
og portugisisk

Sidste år var det 50 år siden, at Danmark sammen med UK og Irland blev optaget som medlem af Det europæiske Fællesmarked (EF), efter at danskerne havde sagt ja ved en folkeafstemning 2. oktober 1972. Ja-siden havde under valgkampen haft mest fokus på, at medlemskabet skulle forbedre afsætningsmarkederne for danske nakker og skinker, som dengang var nogle af vores vigtigste industriforarbejdede eksportprodukter.

Men EF-medlemskabet fik også stor betydning for ligestillingen mellem kvinder og mænd i Danmark.

Arbejdsmarkedets parter i Danmark vidste godt, at der med EF-medlemskabet fulgte et krav om ligeløn, så det var næppe helt tilfældigt, at der netop i 1973 blev vedtaget en overenskomst, som for første gang sikrede lige løn for samme arbejde til de danske lønmodtagere. Dermed forsvandt begrebet kvindeløn også ud af det danske sprog. Den havde udgjort 66% af mændenes løn.

Danmark mest kønsopdelt

På trods af direktivet om ligeløn fra 1976, så fortsatte uligelønnen, og i dag er forskellen på kvinders og

mænds løn i Danmark 12,8%, hvilket svarer nogenlunde til EU-gennemsnittet. Derfor har Parlamentets Udvalg for Kvinders Rettigheder og Ligestilling gennem mange år presset på for at få revideret og skærpet ligelønsdirektivet.

Resultatet blev, at Europa-Parlamentet og medlemslandenes arbejdsministre i 2023 kunne vedtage et nyt direktiv, som skal fremme ligeløn, nemlig direktivet om løngennemsnitlighed. Direktivet slår fast, at der er mange årsager til lønforskel, men de resulterer bl.a. i store forskelle i pensioner og dermed en feminisering af fattigdommen blandt de ældre.

En af årsagerne til uligelønnen er det kønsopdelte arbejdsmarked, hvor mænd og kvinder arbejder inden for forskellige sektorer af arbejdsmarkedet. Her er Danmark faktisk førende i Europa. Men i Danmark er problemet også, at EU's

ligebehandlingsdirektiv, som taler om, at man ikke må forskelsbehandle mænd og kvinder på arbejdspladsen, f.eks. i forbindelse med forfremmelse, slet ikke bliver håndhævet i Danmark.

Kvotering

Institut for Menneskerettigheder, som skal overvåge, at Danmark følger EU-lovgivningen på ligestillingsområdet, siger, at det er svært at løfte bevisbyrden. Det kan være i tilfælde, hvor der for 9. gang ansættes en mandlig læge i en bestemt overlægestilling. Samtidig kan vi se i den offentlige sektor, at mens næsten 80% af medarbejderne er kvinder, så er 80% af topledere mænd.

Alene i Københavns Kommune er 100% af de 7 absolutte topchefer mænd, på trods af at kvinder er bedre uddannede end mænd i dag. Her kunne vi lære noget af Tyskland, hvor Merkels regering i 2019 satte

et mål om, at 50% af alle topstillinger i den offentlige sektor skulle være besat af hvert køn i 2025.

I EU er der i mange år blevet arbejdet med at få kvinder ind i de børsnoterede virksomheders bestyrelser, og i 2022 vedtog Europa-Parlamentet og Ministerrådet et direktiv, som skal sikre kvinder bestyrelsesposter inden udgangen af 2026 i børsnoterede virksomheder med over 250 ansatte. Så alt det vrøvl med at pressen siger til Mia Wagner, at Venstre er imod kvotering, hænger jo ikke sammen, når direktivet er sanktioneret af den danske regering. Der er ingen tvivl om, at der i den næste mandatperiode i EU fra 2024 vil komme flere krav om politisk kvotering. Mange europæiske lande har i dag indført i deres lovgivning, at der skal opstilles mindst 40% af hvert køn på partiernes lister til alle valg, for at partiet kan blive valgberettiget. I andre lande sker det frivilligt, så partierne selv beslutter, om de vil have det såkaldte flette-system, så hver anden på listen er mand eller kvinde. Det system bruger Socialdemokraterne i Københavns Kommune.

Efter den tyske, konservative politiker Ursula von der Leyen er blevet

formand for Kommissionen, sker der også kvotering på alle topposter internt i alle EU's institutioner. En kommissær skal f.eks. ansætte lige mange af hvert køn i sit kabinet.

Danmarks urealistiske selvbillede

Danmark er ikke gået forrest i EU med hensyn til ligestilling, og det kan skyldes et meget urealistisk selvbillede. EU henvendte sig i år 2000 til medlemslandene og spurgte, om unionen skulle afsætte penge til at arbejde med kvinders ligestilling under Den Europæiske Socialfond. I Italien svarede regeringen, at 30 procent af deres midler skulle bruges på det, mens regeringen i Sverige ønskede at afsætte 15 procent. I Danmark lød svaret nul procent, for i Danmark var opfattelsen, at vi for længst havde indført ligestilling. Har danske politikere ikke lært om ligestilling i skolen? Er de talblinde? Det var nogle af de spørgsmål, jeg fik fra Kommissionen, da vi diskuterede, hvorfor danske kvinder ligger under EU's gennemsnit, når det kommer til topstillinger i den offentlige sektor som professorer, departementschefer, kommunaldirektører osv.

Dansk modstand imod øremærket barsel

Det undrede også mange, både politikere og teknokrater, at Danmark var så meget imod direktivet for forældreorlov, også kaldet barselsdirektivet, for det blev indført allerede i 1996 i samarbejde med arbejdsmarkedets parter i Bruxelles. Senere i 2010 blev det revideret og forbedret, som det sker med de fleste direktiver, og ingen sagde et kvæk. Men fordi det nu indeholdt øremærket barsel til kvinder og mænd, så rejste der sig pludselig en storm, hvilket ingen fattede i Bruxelles. På trods af den danske modstand blev direktivet en realitet i juni 2019.

Retsforbeholdet er en ulempe for kvinderne

I 1992 gik Danmark til stemmerurnerne, hvor de forkastede forslaget til Maastricht-traktaten og året efter stemte vi ja til de berømte fire forbehold. Et af dem var retsforbeholdet, som danskerne stemte nej til at fjerne i 2015. Det betyder, at visse direktiver ikke gælder for Danmark, bl.a. direktivet om menneskehandel fra 2010.

Menneskehandel

Menneskehandel er en voksende form for kriminalitet, som kun bekæmpes med et tæt samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder. Definitionen på menneskehandel er blevet skærpet, så det både gælder handel med kvinder til prostitutionsindustrien, handel med børn og mænd til landbrug og byggeri, men stadig er 90% af de handlede kvinder. Direktivet gi-

ver kvinder, der har været udsat for menneskehandel visse rettigheder, men på grund af retsforbeholdet, så har det ingen virkning i Danmark. Her er det så op til den siddende regering at lave lovgivning på området.

Vold imod kvinder

I sommeren 2023 vedtog EU et nyt direktiv om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet. Det handler både om at forebygge partnervold og overgreb imod børn.

Vold imod kvinder og piger er en af de mest systematiske og udbredte krænkelse af menneskerettigheder i EU-landene. Desværre har hver tredje kvinde været udsat for fysisk og seksuel vold, hovedsageligt begået af partneren.

Der blev registreret en betydelig stigning i fysisk og psykisk vold mod kvinder under covid 19-pandemien. Undersøgelser viser, at opkald til hjælpelinjer vedrørende vold i hjemmet er femdoblet i nogle lande. Vold er også en dyr affære for samfundet. Et studie fra EU's Institut for Ligestilling fra 2021 viser, at kønsbaseret vold i hele EU koster 366 milliarder EURO om året.

Direktivet indeholder en strategi for at forebygge vold og hjælp til ofre. Direktivet fik opbakning fra alle medlemsstater, men igen så medfører retsforbeholdet, at direktivet ikke indføres i Danmark.

Sundhed

I Danmark er der valg til Europa-Parlamentet 9. juni, og det er vigtigt, at danske kvinder også bruger deres stemmeret. Det er nemlig slet

ikke så tosset med de love, som Europa-Parlamentets Udvalg for Kvinders Rettigheder og Ligestilling finder på, meget af den lovgivning kunne ikke have groet i vores egen have. Et tema som kvinders helbred bliver mere relevant, eftersom kvinder i gennemsnit får diagnoser fire år senere end mænd, fordi der ikke forskes i kvindekroppen. I dag gives der ikke penge fra EU til forskere, der ikke har kønsaspektet med, uanset om der er tale om sundhed eller klima.

I den kommende mandatperiode fra 2024 og frem vil der komme mange flere love om ligestilling.

Så kom nu Danmark og bak op om dem!

Den 9. juni skal vi sammen *forme* EU's fremtid

Vi er gået ind i et valgår. I Danmark skal vi den 9. juni finde 15 nye medlemmer af Europa-Parlamentet. Mit håb for det nye år er, at så mange danskere som muligt vil gå til stemmeurnerne, når vi sammen skal finde fremtidens løsninger på alt fra klimaforandringerne til kunstig intelligens

Af Sune Olofsson Hansen, kontorchef, Europa-Parlamentet i Danmark

Da vi gik ind i 2023, var det nøjagtigt 50 år siden, Danmark valgte at slå pjalterne sammen med Det Europæiske Fællesskab – det, vi i dag kender som EU. Det var en guldbryllupsfejring i klassisk stil med udtalt glæde over de 50 år, man havde tilbragt sammen, begges blik for egne bidrag til succeserne, og helt uden midtvejskrise eller fortrydelse. En fejring af et fællesskab, der var – og er – stærkere end nogensinde: Ifølge den nyeste

måling mener 85% af danskerne, at Danmark går en bedre fremtid i møde inden for EU end uden for. Med indgangen til 2024 begiver vi os ind i et nyt år med EM i fodbold syd for grænsen, OL i Europa og et amerikansk præsidentvalg. Men i Europa står vi over for et endnu vigtigere valg end amerikanerne. Et valg, som kommer til at påvirke vores hverdag grundlæggende, og et valg, som vi skal tage i fællesskab: Valget til Europa-Parlamentet den 9. juni.

Resultatet af valget kommer i høj grad til at forme, hvordan EU's fremtid skal se ud. Og EU's fremtid er også Danmarks fremtid, og dermed også din og min hverdags fremtid. Europa-Parlamentet er den eneste

institution i EU, hvor medlemmerne er på direkte valg. Her tæller borgernes stemme direkte, og derfor er det vigtigt, at så mange som muligt stemmer – både i Danmark og i resten af Europa. For kun gennem vælgerens deltagelse viser et demokrati sit værd. Vi danskere skal vælge de 15 medlemmer, vi vil have til at repræsentere vores bud på EU's fremtid. Og der er mange store emner at tage fat på, lige fra udvidelse til vetoret, og fra flygtningestrømme til fremtidens klimaløsninger.

Fredens projekt, løsningsernes projekt

Man taler ofte om EU som fredens projekt – og det er også rigtigt. Om der også havde været fred i Europa siden 1945 uden EU, kan man ikke vide – historiens gang lader sig som bekendt ikke skrue tilbage. Men de første tanker om et europæisk fællesskab skabtes af en målrettet søgen efter en måde at undgå 2. Verdenskrigs rædsler på, simpelt hen ved at forhindre de enkelte lande i at opruste igen. Og selvom EU's medlemslande ikke har været i krig med hinanden siden 2. Verdenskrig sluttede, viste Ruslands invasion af Ukraine os nødvendigheden af, at EU bliver ved med at

arbejde aktivt for at sikre den fortsatte fred i Europa.

EU er bygget på idéen om demokratisk samtale og økonomisk integration som midler til fred. Og dermed har selve EU's eksistens i høj grad formet den måde, EU's medlemslande taler med hinanden på – både om egne og om fælles problemer. Og den samtale har ført til, at man især i de senere år mere og mere har set i retning af EU, når man sammen skal finde løsninger på de fælles problemer, vi står overfor. Man kan sige, at EU nu er blevet både "fredens projekt" og "løsningernes projekt".

Fra finanskrisen i 2008-2009 over flygtningekrisen i 2015 til COVID-krisen i 2020-2022, fra energikrisen og de andre kriser udløst af krigen i Ukraine, og til den igangværende klimakrise, kigger EU's medlemslande nemlig i stigende grad på EU som det forum, hvori løsningerne udvikles og virkeliggøres. Og de løsninger, man i fællesskab finder frem til i EU, har Europa-Parlamentet direkte indflydelse på – herunder de 14 danske medlemmer, der til sommer bliver til 15.

Klimaforandringer, en usikker verden og migration

Men hvorfor er det egentlig vigtigt at begive sig mod valgstederne den 9. juni?

Er det ikke nok at stemme til folketingsvalgene og det nære?

Faktisk ikke.

EU har en direkte betydning for mange af de ting, du gør hver dag. Fra den mad, du putter i munden,

over vindmøllen, der leverer din strøm, og til den oplader, du bruger til din mobiltelefon. Når du i fremtiden kan bruge samme oplader til både iPhones og Androidtelefoner, skyldes det fx fælles EU-regler. Men EU betyder også noget på den helt store klinge – her er et par eksempler.

Det seneste Europa-Parlamentsvalg blev af mange kaldt for et "klimavalg". Og meget af lovgivningen fra EU's side de seneste år har da også haft klimaet i fokus. EU har vedtaget en klimalov, der har sat et mål om klimaneutralitet i 2050, og salg af nye benzin- og dieslbiler i EU bliver stoppet fra 2035.

Også vores kontinents natur og miljø har været på dagsordenen. I begyndelsen af november landede der eksempelvis en endelig aftale om naturgenopretningsloven, der skal sikre flere og bedre levesteder for dyr, planter og insekter.

Migration og sikkerhed er to andre områder, hvor EU har stor indflydelse på noget, der er vigtigt for danskerne. Kort før jul blev Europa-Parlamentet og EU's medlemslande

eksempelvis enige om en ny stor migrations- og asylpagt. Og krige både i og uden for Europa har også været centrale punkter på den europæiske dagsorden, hvor EU støtter, mægler, vedtager sanktionspakker og yder nødhjælp. Blandt andet i Ukraine, hvor krigen desværre raser på andet år.

Netop krigen i Ukraine har fyldt både i forhold til EU's budget, og i forhold til hvornår og hvordan Ukraine kan komme med i EU. Og i december besluttede EU's stats- og regeringschefer på et topmøde, efter langvarigt pres fra Europa-Parlamentet, at åbne optagelsesforhandlinger med Ukraine og Moldova, der begge håber at blive en del af det europæiske demokrati.

Demokratiet fejres bedst sammen, ikke alene

Det europæiske demokrati er netop det, vi fejrer, når alle europæere går sammen til valgurnerne til juni i år. Direkte demokratiske valg til det Europa-Parlament, der er med til at forme vores alle sammens fælles fremtid. Her i Danmark bliver det nok til både valgflæsk og valgfest, som en valgdag jo typisk byder på. Men det vigtigste er, at Europa-Parlamentsvalget den 9. juni 2024 bliver en fælles festdag i mere end én forstand.

Ifølge en nylig undersøgelse fra Eurobarometer tyder det på, at mange danskere vil finde vej til stemmeurnerne næste år. Næsten ni ud af ti af de adspurgte danskere svarer, at de ville stemme til EP-valget, hvis det var i næste uge. Hvis det også holder til sommer, vil det be-

på. Det er måske også lidt sværere at putte sig hjemme på sofaen, hvis de andre, man bor med, er på vej ned at stemme.

Tag dine nærmeste i hånden og stem

Klima. Naturbeskyttelse. Flygtningestrømme. Sikkerhed. Hvilke lande der skal være med i EU?

Synes du, at bare ét af de emner er vigtigt?

Så stem.

Og sørg for, at din familie, dine venner, dine kolleger, og dem i dit træningscenter også stemmer. Det er nemlig ikke kun vigtigt, at du stemmer, men også at andre gør det. Demokrati er et fælles projekt, hvor vi sammen former den verden, vi lever i – nu og i fremtiden. Og EU spiller en stor rolle i den verden. Så ring på hos din nabo, tag dit barnebarn med til stemmeurnerne for første gang eller hjælp din bedstemor ned til stemmestedet. For stemmer vi i fællesskab, kan vi sikre, at langt flere stemmer bliver hørt. Så brug din stemme, og brug den allerhelst sammen med nogen. Der er kun én måde at vælge det Europa, du, I og vi ønsker os for fremtiden. Og det er sammen – ved EP-valget den 9. juni.

tyde, at vi i 2024 kommer til at se den højeste valgdeltagelse nogensinde til et EP-valg og slå rekorden på 66 procent fra valget i 2019.

Men hvis man spørger valgforsker Kasper Møller Hansen, skal vi forberede os på, at det går i den modsatte retning. Han spår nemlig, at valgdeltagelsen til sommer snarere kommer til at falde end stige.

Forskningen viser til gengæld, hvad der skal til for at forhindre en fald-

ende valgdeltagelse: Hvis vi stemmer sammen, ikke alene, går valgdeltagelsen nemlig op.

For uanset alle vores gode intentioner tyder alt på, at vi er mere tilbøjelige til at stemme, hvis vi kan gøre det sammen med nogen.

Undersøgelser har fx vist, at to ud af tre vælgere i samme husstand afgiver deres stemme inden for det samme minut. Man stemmer altså sammen med dem, man er tættest

EU's *grønne* omstilling er under pres

Af chefanalytiker
Anders Overvad,
Tænk tanken
Europa

På trods af massive kriser har EU formået at fremlægge ambitiøse målsætninger og konkret lovgivning på flere dele af det grønne område. Men den selvsamme fremdrift resulterer nu i en voksende modstand mod klimapolitikken. Det betyder, at det fremover bliver sværere at drive EU's grønne omstilling fremad. Heldigvis er klimapolitik nu ikke kun noget, der føres for klimaets skyld – det er også blevet et spørgsmål om

konkurrenceevne. Det store spørgsmål fremadrettet bliver, hvorvidt frygten for en stigende social modstand, også kendt som de gule veste, vil stikke en kæp i hjulet på den grønne omstilling?

Den politiske træthed og øgede folkelige modstand mod den grønne omstilling skal blandt andet ses i lyset af, at der er blevet gennemført enormt meget lovgivning de seneste år. Det begynder derfor at blive tydeligt, at den grønne omstilling ikke bliver en gratis omgang.

Fremme den grønne dagsorden

Da den nuværende EU-kommission med formand Ursula von der Leyen i spidsen tiltrådte i 2019, vedtog de

hurtigt EU's grønne pagt. Den skulle sikre et CO₂-neutralt EU i 2050. For at sikre de nødvendige fremskridt blev man derfor enige om, at unionen skulle sænke sine udledninger med 55 procent i 2030 i forhold til 1990.

Men havde man fra EU's side håbet på nogle stille år, hvor lovgivningen kunne udformes i ro og mag, fik de alt andet end dét, de ønskede.

Først blev man ramt af en verdensomspændende coronakrise.

Sidenhen invaderede Rusland Ukraine, hvilket også kastede EU ud i en energikrise. Det var dog ikke nok til at slå EU ud af kurs, og på imponerende vis formåede man at gøre det grønne til en vigtig del af løsningerne på begge kriser.

For at genoprette COVID-19's økonomiske skadevirkninger traf EU's medlemslande en historisk beslutning ved at optage gæld i fællesskab for at skabe en genopretningsfond på hele 750 milliarder euro. Det svarer til cirka 5 procent af EU's bruttonationalprodukt (BNP). Pengene skulle bruges til at fremme EU's grønne og digitale omstilling, hvor mindst 37 procent skulle bruges på grønne investeringer og 20 procent på digitale investeringer. Derved håbede man, udover at genoprette økonomien, at løse nogle af

problemerne med underinvestering inden for de grønne og digitale områder. Ideen var god, da det haltede med grønne investeringer i EU, og man var stadig meget afhængige af fossile brændsler – men i praksis har landene haft svært ved at bruge pengene.

Det blev særligt tydeligt, da Rusland invaderede Ukraine og efterfølgende lukkede for en stor del af gaseksporten til de europæiske lande.

Faktisk dækkede Rusland knap 1/5 af EU's energibehov inden krigen i form af olie, kul og gas. Derfor blev man hurtigt enige om at hæve de grønne ambitioner i EU. Blandt andet blev landene enige om, at mængden af vedvarende energi fra for eksempel sol og vind skulle udgøre 42,5 procent af det samlede energibehov i 2030. I 2021, hvor de nyeste tal er fra, udgjorde vedvarende energi 18 procent af energibehovet, og der lægges derved op til en fordobling på meget kort tid. Derudover skulle EU sænke sit generelle energibehov gennem energieffektive løsninger. Den dengang vedtagne politik havde som målsætning at sænke energibehovet med cirka 25 procent i 2030 i forhold til 2021. Det var og er den rigtige langsigtede strategi, men det tager tid. Infrastrukturinvesteringer er noget, man ikke gør fra den ene dag til den anden. Derfor var det nødvendigt at finde nye leverandører af gas, olie og kul, og her indgik flere EU-lande langsigtede kontrakter med lande som USA, Qatar og Norge. De langsigtede kontrakter, især på gasområdet, blev på det tidspunkt anset som nødvendige for forsyningssikkerheden

– men det betyder også, at det desværre kan blive sværere at slippe af med naturgassen.

Virkeligheden er ved at ramme

I dag står vi i en situation, hvor der ikke er mangel på politiske ambitioner. Men skal den grønne omstilling ikke blot ende som en fin PowerPoint-præsentation, skal den realiseres. Her står flere udfordringer i kø, for der mangler både penge og hænder. De offentlige finanser i EU er langt fra i god stand, og ser vi fremad, er udgiftspresset stigende. Stigende udgifter til forsvar, en aldrende befolkning, en forhåbentlig snart forestående genopbygning af Ukraine samt de nødvendige grønne investeringer lægger massivt pres på allerede skrøbelige offentlige budgetter. Samlet set er udgifterne så store, at et gennemsnitligt EU-land i 2030 har udsigt til ekstraudgifter på 2 procent af BNP. Det medfører benhårde politiske prioriteringer fremadrettet.

Men hvad med genopretningsfonden – skulle den ikke hjælpe med penge? Jo, det skulle den, men selvom genopretningsfonden på papiret giver landene et tilskud til de grønne investeringer, viser vores analyser i Tænketanken Europa, at mange medlemslande har svært ved at få brugt pengene – og hvad der er endnu værre, er pengene indtil videre primært gået til alt andet end det grønne og digitale.

Årsagerne er mange, men en af dem skal findes i, at landene har haft mere fokus på at genoprette deres respektive sundhedsvæsen.

Den aldrende befolkning medfører ikke kun en ekstra udgift. Den giver

også en anden udfordring, da arbejdsstyrken bliver mindre. Helt konkret forventes 5,7 millioner europæere at trække sig fra arbejdsstyrken mod 2030, og det gælder især faglærte og ufaglærte. Mod 2030 vil hver tiende faglærte og ufaglærte forlade arbejdsstyrken, og dermed risikerer EU at mangle de hænder, der skal realisere den grønne omstilling.

Samtidig er energipriserne i dag højere end før Ruslands invasion af Ukraine. Det presser naturligvis brugere og virksomheder, og flere lande har derfor travlt med at holde liv i støtteordninger, der skal afbøde skadevirkninger af de højere priser. Det er prisværdigt at hjælpe de sva- geste, men mange af de over 500 milliarder euro, landene indtil videre har brugt, havde nok været bedre brugt på at fremme den grønne omstilling i stedet.

Flere steder i Europa ser man en voksende folkelig modstand mod den grønne omstilling, fordi det bliver tydeligere for flere vælgere, at det vil have en stor påvirkning på deres eget liv. For eksempel kan den polske kulminearbejder godt regne ud, at der ikke vil være plads til kul i fremtidens EU, og hvad skal de så lave i stedet? Langt fra alle EU-lande har det danske sikkerhedsnet og efteruddannelsessystem, og for mange bliver det derfor et eksistentielt spørgsmål. Det gælder for et stort antal grupper, også de danske landmænd, der ikke mener, at de vil kunne omlægge deres produktion til at være CO₂-neutral. Højere priser og et svagt finanspolitisk udgangspunkt med svære prioriteringer i vente betyder, at der er

en dyb frygt for gule veste flere steder i EU – en frygt, der desværre ikke er ubegrundet. Flere steder i EU går højrefløjen fremad i meningsmålingerne, ikke kun nationalt, men også til det forestående europaparlamentsvalg. Det kan risikere at lægge en dæmper på de fremtidige politiske målsætninger og handlinger, da politikere som udgangspunkt gerne vil genvælges.

Grøn omstilling – et konkurrenceparameter

Selvom der er grund til bekymring, er der trods alt også håb, for klimapolitik er ikke længere kun for klimaets skyld – det er også blevet et vigtigt konkurrenceparameter.

Tilbage i 2022 vedtog man i USA den såkaldte Inflation Reduction Act (IRA), et massivt støtteprogram til grønne teknologier, ved blandt andet at give skatterabatter og produktionsstøtte. Den amerikanske regering forventede selv en udgift på 370 milliarder dollars over 10 år, men de mange ordningers fordelagtighed har fået flere uafhængige tænketanke til at øge dette beløb med helt op til fire gange.

Den massive amerikanske støtte til grønne industrier koblet med høje europæiske energipriser har fået mange til at frygte en industridød i EU og har sat spørgsmålstejn ved, hvorvidt Europa kan beholde sin førerposition inden for udviklingen af grønne teknologier. Hvorfor skulle virksomhederne placere sig i EU, hvis de kan få mere fordelagtige vilkår andre steder?

Nye afhængigheder?

Det er dog ikke kun USA, som læg-

ger pres på EU. Det gør Kina i den grad også. For kineserne har længe brugt statsstøtte til at fremme deres teknologier og har aktivt opkøbt flere dele af den europæiske værdikæde, herunder den europæiske solcelleproduktion, for at fremme deres egne interesser.

Det har skabt en u hensigtsmæssig europæisk afhængighed af Beijing, da Kina i dag leverer cirka 90 procent af EU's solceller og er en afgørende leverandør af de råstoffer, der skal bruges i den grønne omstilling. I nogles øjne er den afhængighed faktisk blevet så problematisk, at den i sig selv er et argument imod den grønne omstilling.

Der er dog meget stor forskel på den afhængighed, EU har opbygget med Kina, sammenlignet med EU's afhængighed af russiske brændsler, der kostede unionen dyrt.

Råstoffer og solceller kan nemlig ikke sammenlignes direkte med naturgas, da naturgas løbende forbrændes og derfor skal erstattes. Både solceller og råstoffer vil kunne genbruges, hvis EU ønsker det.

Et samlet modsvar?

Afhængigheden kan adresseres ved at sikre, at EU kan klare mere selv. Dette opnår vi ved at sikre, at grøn teknologi fortsat udvikles i Europa. Indtil nu er enighed desværre langt fra modsvaret til den amerikanske og kinesiske politik. Flere lande i EU, navnlig Tyskland og Frankrig, har derfor advokeret stærkt for, at vi også i EU aktivt skal bruge statsstøtten. Dette er ikke ufarligt, da de store lande nemt kan ende med at fremme deres egne virksomheder på bekostning af de mindre lande.

Desværre ser vi også dette ske i øjeblikket. Hvis vi zoomer ind på perioden efter Ruslands invasion af Ukraine, er der i EU blevet givet mere end 700 milliarder euro i statsstøtte. Ser man på fordelingen mellem EU-landene, har Tyskland stået for næsten halvdelen af al støtte, der er givet – altså næsten lige så meget som alle andre EU-lande tilsammen. Det kan Tyskland, fordi de er den største økonomi i Europa – og i statsstøttekapløbet er det de store, der vinder. Det stiller utvivlsomt den tyske industri i en væsentligt stærkere position end dens europæiske konkurrenter.

Hvis EU for alvor skal lykkes med at få handling ud af de grønne aftaler og målsætninger, man har vedtaget i kriseårene, så er det afgørende, at EU udvikler et bedre modsvar til at bevare den grønne førertrøje. Heldigvis lader det til, at der er politisk vilje til at kæmpe den kamp, selvom der er uenighed om hvordan. Hvilket modsvar EU finder, og hvordan man finder balancen mellem grøn omstilling og gule veste vil i den grad komme til at afhænge af det forestående Europaparlamentsvalg. For det er langt fra sikkert, at et øget økonomisk fokus på grønne tiltag i sig selv vil være nok til at sikre et CO2 neutralt EU. Dertil vil der i 2024 være hele 10 nationale valg i Europa, og der er derfor stor usikkerhed om fremtidens politiske landskab i det hele taget.

Der er derfor meget på spil de kommende år – ikke kun for økonomien, men også for klimaet.

Europa *skal* blive stærkere – magtesløsheden må ikke vinde

Vi ønskede ikke hverken krig eller klimakrise, men det er nu blevet vores opgave at tackle begge. Og det er jeg overbevist om, at Europa kan

Foto: Lars Svankjær

Af Magnus Barsøe,
opstillet på
Socialdemokratiets
liste til Europa-
Parlamentsvalget

"Vi gav aldrig efter for magtesløsheden".

Sådan sagde tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen (S) i september, da han holdt tale på Arbejdermuseet i anledning af jubilæet for den socialdemokratiske studenterforening Frit Forum.

Nyrups pointe var, at han voksede op i en tid, hvor man nemt som ung og politisk aktiv kunne sygne hen i modløshed og magtesløshed.

Verden kæmpede i de år med et utal af kriser: Jerntæppe, kommunisme, mulig atomkrig og militærdiktaturer i Sydeuropa samt Vietnamkrig, oliekriser og massearbejdsløshed.

Men selvom kriserne tårnede sig op, gav hans generation aldrig efter for magtesløsheden. De holdt fast i troen på, at politik kan forandre verden. Og de holdt fast i kampen for at gøre i morgen en smule bedre end i går.

Jeg har tænkt meget på Poul Nyrups budskab siden.

Der er nemlig i disse år mange grunde til at være pessimist. Putin myrder civile og har invaderet et

frit land. I USA truer Donald Trump demokratiet. Vores udledning af drivhusgasser begynder at have katastrofale konsekvenser. Og kløften mellem rig og fattig vokser.

Den moderne kapitalisme er på mange måder blevet syg.

Men selvom vi står i en krisetid, skal vi aldrig sygne hen i modløshed. Og der er lyspunkter. I maj blev der eksempelvis produceret mere strøm fra vind og sol i Europa end fra fossile kilder som kul og olie. Det er første gang nogensinde.

Vi har i Europa endelig fået en naturlov, der genopretter mere vild natur og beskytter dyre- og planteliv. Og Europa faldt ikke sammen, da Putin lod sine kampvogne rulle ind over grænsen til Ukraine. Vi rykkede sammen, viste solidaritet og har entydigt støttet vores venner i Ukraine.

Faresignaler

Vi står på mange måder over for det vigtigste EU-valg i årtier. Valget handler om krigen i Ukraine, men også om hvordan vi sikrer et stærkt og mere retfærdigt Europa.

Lad mig tage udgangspunkt i to konkrete tal:

Det første tal er 91.

Det er nemlig hele 91 procent af alle de solceller, der er sat op i Europa over de seneste år, der er produceret i Kina. I løbet af ganske

få år har kineserne kapret næsten hele verdens produktion af solceller. Og Kina har sat sig tungt på både udvinding og processering af litium, kobolt, kobber og sjældne jordarter, som er nødvendige råstoffer i grønne teknologier som batterier, solceller og vindmøller.

Hvad vil vi europæere egentlig gøre, hvis præsident Xi Jinping beslutter sig for at gøre alvor af sine trusler og invaderer Taiwan? Vil Vesten kunne pålægge Kina sanktioner i samme omfang, som vi gjorde med Putin?

Svaret er nej.

Vi har deponeret vores grønne fremtid i lommen på Xi Jinping.

Det er afgørende, at vi i Europa udfaser den fossile energi hurtigere og øger investeringerne i grøn energi, fordi det er nødvendigt for at bremse klimaforandringerne. Men vi skal også gøre det, fordi det sikrer grønne arbejdspladser til almindelige lønmodtagere og gør os uafhængige af lande som Kina og Rusland.

Vi har brug for en grøn genindustrialisering af Europa. Det vil formentlig kræve en samlet europæisk støtteordning til grøn energi. Det centrale er, at fremtidens arbejdspladser inden for teknologier som batterier, vindkraft og solenergi kommer til at ligge her. Det er selve nøglen til, at vi får råd til velfærd, or-

dentlig ældrepleje og gode skoler. Det andet tal er 53 milliarder.

Så mange penge scorede de danske el-spekulanter til sig selv i profit sidste år. Det er et grotesk beløb. Og disse el-handlere laver hverken strøm eller energi. De er værdiløse mellemhænd, der skummer fløden på vores bekostning.

Det minder på mange måder om årene op til finanskrisen, hvor forgyldte bankfolk hyldede sig selv som vor tids nye genier, der fuldstændig "risikofrit" og helt efter bogen kunne skovle milliarder hjem til sig selv. Historien viste, at det var løgn og latin.

Vi bør regulere det europæiske el-marked langt skrappere, beskatte de overnormale profitter og lade pengene flyde tilbage i lommerne på almindelige familier. Og vi skal indføre en finansiel transaktionsskat, der lægger en dæmper på den kortsigtede og risikable spekulation.

Ukrainske drømme

Og lad mig lige vende tilbage til Ukraine. For krigen vil trække lange skygger over valget. Jeg besøgte selv Ukraine i december. Vi tilbragte en uge i landet, hvor vi snakkede med soldater, diplomater og journalister.

Det var meget rørende at tale med de mennesker, som krigen handler om. Vi mødte eksempelvis Sergey. Han er på mange måder selve billedet på Ukraines årelange kamp mod Rusland. Sergey var historielærer

i sit civile liv og demonstrerede på Uafhængighedspladsen i Kyiv i 2014, hvor en stor folkelig modstand rejste sig mod landets præsident Janukovitj, der i stedet for at søge mod Europa og EU, valgte at styrke båndet til Putin.

Janukovitj flygtede til Rusland, og Putin svarede igen ved at annektere Krim og sende tropper ind i det østlige Ukraine. Sergey har været i krig med Rusland siden. Han deltog i det afgørende slag ved Hostomel lige nord for Kyiv i februar 2022, hvor ukrainerne bremsede russernes fremstød mod Kyiv.

Sergey gav os et simpelt svar, som gik igen, når vi snakkede med ukrainerne om krigen: "Vi ukrainere vil bare gerne leve et helt normalt liv med vores familier, børn og kærestes. Det er alt, hvad vi vil. Og Rusland har frarøvet os den mulighed". Vi mødte også Darija. Hun er russer, men frivillig i ukrainsk tjeneste. Hendes forældre var politisk aktive i Moskva og bekæmpede Putins regime, men måtte til sidst flygte til Ukraine. Darija lider af ptsd, men påtager sig alligevel ansvar og er leder for en slags paramedicinsk gruppe, der hjælper de sårede i forreste linje.

Det er to almindelige mennesker med familier og drømme, som Putin har knust. Jeg kan godt forstå, at nogle danskere måske glemmer Ukraine, men krigen vil forme den verden, vores børn vokser op i. Og Putins kampvogne vil rulle videre

over Østeuropa, hvis ikke vi stopper ham nu.

Til sidst vil jeg bare vende tilbage til Nyrups pointe om magtesløshed. Jeg kan nemlig godt forstå, at mange danskere er skeptiske overfor Bruxelles og ideen om at sende mere magt til EU. Jeg er selv naturlig kritisk overfor centralisering og EU's bureaukrati. Men krig, pandemi og klimakrise har vist, at der findes intet alternativ til et større og stærkere EU. Og hvis ikke EU vokser, vil Putins jerngreb over Østeuropa vokse.

Det altoverskyggende mål for Europa over de næste fem-syv år bør derfor være, at vi skal være langt mere selvforsynende og uafhængige inden for sektorer som grøn energi, medicin og militært udstyr. Vi skal kunne forsvare os selv mod Putin og konkurrere med Kina og USA om fremtidens arbejdspladser. Og det tror jeg sagtens, vi kan. Men det kræver, at vi lytter til Nyrups råd og ikke synker hen i modløshed, fordi opgaven virker overvældende. Og at vi prioriterer en politik, der sikrer et grønnere og langt mindre grådigt Europa.

Kort om Magnus Barsøe

Er opstillet som nummer fire på Socialdemokratiets liste til Europa-Parlamentsvalget.

Født i 1981 (42 år).

Uddannet civiløkonom.

Bor på Amager med sin kone Nola og deres to drenge Buster og Calvin.

Vi skal tage *ansvar* for vores egen sikkerhed

Af Marianne Vind,
MEP for Social-
demokratiet siden
2019, opstillet i
Region Sjælland

I sommeren 2019 sad jeg hjemme i rækkehuset i Havdrup og pakkede en rygsæk med mit politiske kompas, mine arbejdshandsker og en drøm om at hjælpe de europæiske lønmodtagere. Jeg var lige blevet valgt til Europa-Parlamentet og var på vej til Bruxelles med en ambition om at vende kursen i EU. Jeg var klar til kamp. Jeg havde dog ingen anelse om, hvilke nye kampe vi også kom til at kæmpe.

For meget har ændret sig siden den lange sommer i 2019. Efter en pandemi, som hærgede i 2020 og 2021 og to blodige krige i Europas nær-områder, er virkeligheden en gan-

ske anden i dag. Derfor skal EU nu mere end nogensinde tage ansvar for fremtiden.

Freden er så svær at opnå, men så nem at miste

Alt for længe har vi taget freden for givet. Det har mange af os i det vestlige Europa i hvert fald. Men i Europa-Parlamentet i Bruxelles har jeg kontor ved siden af Biljana fra Kroatien, og hun tager på ingen måde freden for givet. Hun kan nemlig tydeligt huske, da hun var teenager og mange gange sad med sin familie og naboer i kælderen, mens serberne bombede deres by. Det er i sandhed en brydningstid, vi lever i. Verdens stormagter rasler igen med sablerne, og enhver nation bliver tvunget med ind i konflikten, om vi vil det eller ej. For verden hænger mere sammen end nogensinde før. Jeg tror, det blev meget

tydeligt for de fleste af os, da Putin startede en krig med Ukraine, og inflationen steg mod himlen i hele Europa.

Ja, i hele verden rent faktisk. For vi er blevet afhængige af hinanden. Det nok bedste eksempel er vores afhængighed af fossile brændstoffer fra lande som Rusland, Saudi-Arabien og Qatar. Den afhængighed viste sin svaghed, da de første russiske tanks rullede ind over den ukrainske grænse, og Europa med lynets hast blev tvunget til at lede andre steder efter energi, som kunne holde vores stuer varme over vinteren.

Derfor er det bydende nødvendigt, at Europa og EU tager ansvar for at sikre freden. Det har vi gjort i Danmark ved at afskaffe forsvarsforbeholdet, og dermed skabt grobund for, at det europæiske forsvarssamarbejde kan blive endnu stærkere. Vores forbehold kom i en tid, hvor der var udsigt til fred i verden. Muren var revet ned, den kolde krig sluttede, og vi havde en drøm om aldrig at se lignende igen. Men nu banker utrygheden og krig igen på vores dør. Det kalder på mere samarbejde i Europa.

Derfor er der tre ting, som EU skal gøre, hvis vi for alvor skal sikre fred i verden:

For det første skal vi styrke samarbejdet med og støtten til dem, der deler vores værdier. Som vi eksempelvis gjorde det med Ukraine.

Kort om Marianne Vind

Marianne Vind har været MEP for Socialdemokratiet siden 2019 og er opstillet i Region Sjælland. Hun er opstillet som nr. 3 på Socialdemokratiets liste til Europa-Parlamentsvalget i 2024.

Et land, som hungrer efter frihed, fred og demokrati, blev invaderet af Rusland. Og som vi gør, når vi støtter infrastrukturprojekter i Afrika eller Sydøstasien.

For det andet skal vores frihandelsaftaler være meget mere værdibaserede. Vi skal ikke blindt acceptere handel med lande, som krænker menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder eller blæser på klimaet. Derfor skal vores frihandelsaftaler

afspejle, at hvis du vil handle med Europa, så skal du gøre det med respekt for klima og mennesker. Det gør frihandelsaftalerne desværre langt fra i dag. Men Europa er stadig verdens største marked, og derfor er handel stadig et af vores stærkeste redskaber i kampen for en bedre verden.

For det tredje skal vi mindske Europas afhængigheder på kritiske områder som energi, fødevarer og

teknologi. For når en global forsyningskæde knækker, er det ikke ligegyldigt, om producenten ligger i Kina, Rusland eller Spanien. Det betyder, at Europa skal være i stand til at producere mere selv, og at vi skal sprede vores indkøb af kritiske varer ud på flere producenter i flere lande. Med andre ord skal vi tage ansvar for vores egen sikkerhed.

KVINDER STEMMER

Kvindestemmer 2024 i Kvindernes Bygning:

Store *oplevelser* med litteratur og musik

Lørdag den 16. marts slås dørene op for **Kvindestemmer '24**.

Som sædvanligt gennemføres arrangementet på spillestedet "Hotel Cecil" i Kvindernes Bygning, Niels Hemmingsens Gade 10 i København.

Folkevirke har i samarbejde med Kvinder i Musik, Kvindelige Kunstneres Samfund og Dansk Blindsamfunds Kvinder sammensat et alsidigt program af meget høj kvalitet.

Årets program vil foreligge både elektronisk og i trykt form.

Der er brug for, at Kvindestemmer når ud til flest mulige, så hvis du vil sende informationer ud i dit netværk, vil det blive meget værdsat. Det er muligt at få tilsendt både trykte og elektroniske flyers. Så henvend dig gerne til Folkevirkes kontor, så du kan få flyers!

Årets program ser således ud:

Kl. 11.30: Dørene åbnes.

Kl. 12.00: Kvindestemmer introduceres af kunsthistoriker og redaktør Lisbeth Tolstrup.

Kl. 12.15: Oversætter og forfatter Shadi Angelina Bazeghi.

Oversætter og forfatter Shadi Angelina Bazeghi vil bl.a. tale om det at oversætte forfatteren Forugh Farrokhzad, fortælle om hendes liv og læse udvalgte passager op, så tilhørerne kan få et godt indblik i forfatterskabet.

Selv debuterede hun i 2015 med digtsamlingen "Vingeslag" på forlaget Gyldendal. For sit litterære virke modtog hun i 2020 Statens Kunsts fonds treårige arbejdslegat og i 2021 Morten Nielsens mindelegat.

Kl. 12.50: Saxofonist Pernille Bévort og bassist Morten Ankarfeldt.

Saxofonist/komponist/bandleader Pernille Bévort har haft en lang stribe anmelderroste udgivelser. Hun er kendt som en fantasifuld og livlig improvisator, som kan høres i alt fra duoer til big bands på jazzscenen. Hun har bl.a. modtaget Ben Websterprisen og JASA-prisen (jazzanmeldernes pris). Hun modtog med sin trio Bévort 3 Jazzlegatet som Årets Orkester i 2022.

Kl. 13.25: Væver og tekstilkunstner Vibeke Lindhardt.

Vibeke Lindhardt er uddannet fra Skals Håndarbejdsskoles Seminarium og har været i værkstedslære hos Ann-Mari Komerup. Hun har bl.a. vævet billedtæpper og messehagler til Haderslev Domkirke (efter tegning af Margrethe 2.), Sundby Kirke og Trinitatis Kirke. Desuden har hun udtrykt sig mere eksperimenterende med elementer af

papir og broderi. Hun har udstillet mange gange både i ind- og udland. Vibeke Lindhardt fik i 2000 et arbejdslegat fra Statens Kunstfond.

Kl. 14.00: Pause.

Kl. 14.15: Forfatteren Geeti Amiri.

Geeti Amiri er en markant stemme i samfundsdebatten. Hun er barn af politiske flygtninge fra Afghanistan.

Hun har bl.a. udgivet bogen "Glansbilleder" – en tankevækkende, barsk og anmelderrost selvbiografi om hendes opvækst som flygtning i Danmark. Bogen afslører de mørke sider af Geetis opvækst, som bl.a. involverer vold i hjemmet. Hun beskriver også sin kamp mod den ydre verdens fordomme og kultursammenstødet.

Kl. 14.50: Jomi Massage.

JOMIs numre og ikke mindst hendes stemme står klar som aldrig før. Hendes poetiske tekster går lige i hjertekulen og griber ud efter lytteren med et altid levende "vi".

Uanset om emnerne er kærlighed, samtykke eller storbyens dødendans. Lyden låner hun fra både pop, jazz, folk og blues. Som publikum vil man høre et nysgerrigt legebarn, der frit har fundet musikken, præcis hvor den tog hende hen.

Kl. 15.25: Forfatteren Amina Elmi.

Amina Elmi har en dansk-somalisk baggrund og er opvokset i Aalborg. Hun debuterede med digtsamlingen "Barbar [Tavshedens objekt]". Digtsamlingen behandler en lang række omskiftelige emner som bl.a. at være to steder på én gang (Somalia og Danmark) og ikke høre hjemme nogen af stederne og en lesbisk kærlighedshistorie og modtagelsen heraf i et somalisk miljø. Bogen har fået meget flotte anmeldelser.

Pris: 100 kroner.

Billetter købes ved indgangen.

Café: Der kan købes sandwich, kage, øl, vin, vand, the og kaffe.

Se flere oplysninger om kunstnerne på:

www.folkevirke.dk

Ret til ændringer forbeholdes.

Arrangører:

Folkevirke, Kvinder i Musik, Kvindelige Kunstneres Samfund og Dansk Blindesamfunds Kvinder.

Tak til følgende bidragsydere:

K:

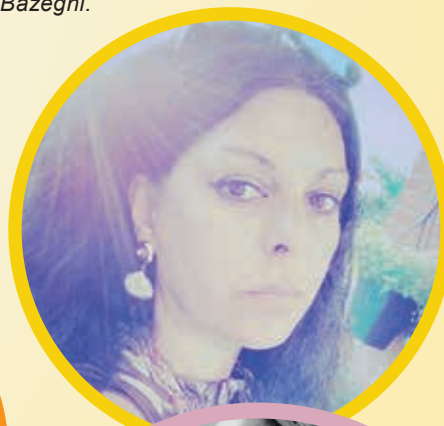
Statens
Kunstfond

Kvindernes Bygning
Dansk Musiker Forbund
Kvindelige Kunstneres
Samfund
Folkevirke

SES VI?

Forfatter
Shadi Angelina
Bazeghi.

Saxofonist
Pernille
Bévort.

Væver og
tekstilkunstner
Vibeke Lindhardt.

Sangerinde
Jomi Massage.

**Landet over
tilrettelægger Folkevirke
møder, foredragsrækker,
studiekredse, temamøder,
kurser og lejre,
hvor alle kan deltage.**

Ved redaktionens slutning
forelæ der oplysninger
om disse arrangementer.

Mere detaljerede oplysninger kan fås
ved henvendelse til
Folkevirkes kontor,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K,
telefon 33 32 83 11
(bedst tirsdage mellem kl. 9 og 16)
eller folkevirke@folkevirke.dk

Desuden kan der ses en opdateret oversigt
over arrangementer på Folkevirkes
hjemmeside www.folkevirke.dk

Du kan også følge Folkevirke på Facebook.

Folkevirkes møder former sig som
åbne debatter om aktuelle emner,
hvor deltagerne som regel
tager udgangspunkt i et oplæg.
**Folkevirkes møder er åbne
for alle interesserede!**

REGION HOVEDSTADEN

BORNHOLM

Kontakt:

Marianne Kofod Pedersen,
Svanekevej 32, 3740 Svaneke
Tlf. 56 49 21 65

KØBENHAVN

»På Folkevirke«

Niels Hemmingsens Gade 10,
1153 København K.

Folkevirke i København inviterer til
spændende arrangementer, som kan
opleves i et givende samvær med
andre folkevirkebrugere.
Oplevelser, som kan deles med andre
og drøftes i et hyggeligt fællesskab.
**Yderligere oplysninger om de
enkelte arrangementer samt priser
fås ved henvendelse til Folkevirke
på mail - folkevirke@folkevirke.dk**
På Folkevirkes hjemmeside kan der
også findes supplerende oplysninger
om de enkelte arrangementer.

Kontakt:

Folkevirke,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K. eller
Jeanne Bau-Madsen
Tlf. 21 27 62 19
folkevirke@folkevirke.dk

Folkevirkes Litteraturkreds i København

Mødestedet er Folkevirke,
Niels Hemmingsens Gade 10, 3. sal,
1153 København K.
Tlf. 33 32 83 11

Debatmøderne foregår på torsdage kl. 12.00-14.30.

Følgende datoer for 2024 er aftalt af
kredsens nuværende deltagere:

29. februar

Valerie Perrin: "Vand til Blomster".

21. marts

Audur Ava Ólofsdóttir: "Eden".

18. april

Hans Kirk: "Fiskerne".

Der betales kontingent for hele
sæsonen ved kursusstart
(efterår og forår) i alt 600 kr.

Litteraturkredsen har eksisteret i
flere år, og der kommer hele tiden nye
medlemmer. Men der er plads til flere,
som har lyst til at engagere sig i en
levende og vedkommende debat.

Kontakt:

Britta Poulsen
Tlf. 46 36 56 32

KØBENHAVNS VESTEGN

Vestegnens Litteraturkreds

Møderne holdes den sidste tirsdag i
hver måned. Møderne holdes fra kl.
14.00 til 17.00 i Idrætsanlæggets
lokaler på Sportsvej i Glostrup.

27. februar

"Pigen fra det store, hvide skib" af
Jesper Bugge Kold. Fremlægges af
Doris Nystrup.
Dagens digt: Ulla Persson.

26. marts

"Urværk" af Ane Riel. Fremlægges af
Ingelise Olsen.
Dagens digt: Doris Nystrup.

30. april

"Min geniale veninde" af Elena
Ferrante. Fremlægges af:
Ulla Persson.
Dagens digt: Connie Michelsen.

Tilmelding og kontakt:

Formand:
Ellen Kristiansen,
Vegavænget 41, 2620 Albertslund
Tlf. 40 84 62 07
elhart08@gmail.com

Næstformand:

Ingelise Olsen,
Glentehusene 52, 2620 Albertslund
Tlf. 60 47 89 92

prebon@webspeed.dk

Kasserer:

Annelise Bohn,
Nørretofte Alle 9, 2500 Valby
Tlf. 21 68 02 42

familienBohn@hotmail.com

Revisor:

Anne Birthe Kyed,
Rendsagervej 253, 2625 Vallengård
Tlf. 23 41 23 36

abk@Kyed.us

REGION NORDJYLLAND

FOLKEVIRKE

VESTHIMMERLAND

4. marts kl. 14.00-16.00

i Farsø Sognegård.

Anne-Mette Sohn Jensen: Anes kald.

Forfatteren til denne bog vil i et
tankevækkende foredrag give os et
indblik i unge kvinders vilkår i
1920'erne, hvor det var forbudt at
være gift som sygeplejerske.
Valget stod derfor for mange mellem
ønsket om at bruge sin sygeplejer-
skeuddannelse og et familieliv med
mand og børn.

Foredragene foregår i Farsø Sogne-
gård, Søvej 3, 9640 Farsø.

Entré til hvert arrangement:
90 kr. inkl. traktament.

Bestyrelsen Folkevirke Vesthimmerland:

Formand:

Tove Kristensen,
Hans Egedes Vej 120, 9600 Aars
Tlf. 98 62 66 10 / 20 87 64 12
tovekaren120@gmail.com

Næstformand:

Else Thirup,
Gl. Ullitsvej, 9640 Farsø
Tlf. 23 25 28 17
elsethirup@hotmail.com

Sekretær:

Ellen Kahr Thomsen,
Gl. Blærevej 66, 9600 Aars
kahrthomsen@kahrthomsen.dk
Tlf. 23 62 53 96 / 98 66 62 05

Kasserer:

Iris Brink Hansen,
Nakkevej 24, Risgårde, 9640 Farsø
hanseniris4@gmail.com
Tlf. 22 87 13 09 / 98 63 60 42

Bestyrelsesmedlem:

Vacant

Suppleant:

Margrethe Dam Hansen,
Gråbølle 15, 9600 Aars
Tlf. 41 59 33 34

Revisor:
Ingrid Danielsen,
ingrid@helminghus.dk
29 92 58 92
Revisorsuppleant:
Jette Høyer

www.facebook.com/
folkevirkevesthimmerland.

» REGION MIDTJYLLAND

HERNING

Møder afholdes i Kirkehuset ved Herning Kirke, Østre Kirkevej 1, Herning.
Møderne foregår hver anden mandag kl. 14.00-16.00.
Alle er velkomne til at møde en halv time, før mødet begynder.
Der er kaffepause på ca. 15 min., hvor man kan nyde sin medbragte kaffe. Der er også mulighed for at købe kaffe.

Medlemskontingentet for hele sæsonen er 200,00 kr.
Hvert møde koster 40,00 kr. for medlemmer og 60,00 kr. for ikke-medlemmer. Satserne er også gældende for pensionister.
Vel mødt til spændende debatter!

12. februar

Poul Marcus Iversen fortæller en spændende livshistorie om "Den mest kendte dansker" i USA, nemlig journalist og fotograf Jacob Riis, der kommer fra fattige kår i Ribe.

26. februar

Redningsmand Søren Larsen, Hvide Sande beretter om Redningstjenestens spændende og farlige opgaver og om baggrunden for, at han arbejder i Redningstjenesten på Hvide Sande Redningsstation.

11. marts

Generalforsamling.
Fri entré og gratis kaffe.

25. marts

"Frederik den VII og grevinde Danner". Lektor Jørn Buch gør rede for de to personers liv og skæbne, og hvordan de støttede hinanden i glæder og sorger. Grevinde Danner overlevede sin mand, men var stadig udstødt af det datidige borgerskab. Hun blev yderst velhavende og sørgede for, at mange unge piger kunne få en bedre skæbne gennem sine Danner stiftelser.

15. maj

Udflugt. Program følger senere.

Bestyrelse:

Formand:
Lene Lund,
Emil Resensvej 47, Herning
Mobil 29 92 58 50
Næstformand:
Iben Brock,
Spinkebjerg 31, Gjellerup, Herning
Mobil 22 12 95 53
Kasserer:
Tove Katstrup,
Karen Blixens Vej 1P, Ikast
Mobil 40 70 90 51
Bestyrelsesmedlemmer:
Tytte Vestergaard Olesen,
Laubsvej 15, Herning
Mobil 25 80 50 67
Birde Lindholm,
Sabroesvej 3D, 4. sal, dør 5,
Herning
Mobil 23 67 76 75
Suppleanter:
Hanne Østergaard,
Østre Kirkevej 38, 2. sal, Herning
Mobil 20 41 11 40
Doris de Voss,
Ørnevej 32, Herning
Mobil 21 66 06 32

» REGION SJÆLLAND

ROSكيلDE

Alle debatmøder holdes i Byens Hus, Lokale Tankerummet kl. 14-16.

Kontakt:

Britta Poulsen
Tlf. 23 46 45 95
britta.poulsen@privat.dk
Kirsten Rudfeld
Tlf. 29 61 28 81
rudfeld@webspeed.dk

» UDLAND

GRØNLAND

Folkevirke i Nuuk

Kontakt:

Rebekka Olsvig,
Jens Kreutzmann Aqq 30,
postboks 575,
3900 Nuuk, Grønland

Folkevirkes landsmøde 2024:

Engagement i hverdagen

Folkevirke inviterer til **landsmøde** den **12. april 2024**.

Folkevirke inviterer til et spændende og afvekslende program, som starter **kl. 11.30**, hvor der serveres en **lækker frokost**.

Kl. 12.30 er der et **oplæg** af **direktør i Fødevarebanken Lea Gry von Cotta Schønberg**. Hun er ekspert i civilsamfundets rolle og kommunikation. Hun vil med forskellige indfaldsvinkler fortælle om, hvordan man kan få et større engagement i hverdagen og også komme ind på,

hvordan man kan arbejde for at få en mere bæredygtig udvikling.

Udviklinger, hvor bl.a. foreningslivet og det frivillige arbejde kan være afgørende katalysatorer.

Kl. 14.30 serveres **kaffe og kage**. Derefter indledes Folkevirkes **landsmøde**.

Kl. 17.30 middag og teateroplevelse i Folketeateret. Vi spiser middagen på Folketeateret, hvor der er nogle meget stemningsfulde rammer. Efter middagen ser vi teaterforestillingen **"Nye tider. Hvis vi**

må for børnene". Det er en stjernebesat komedie om lysten til at blive skilt efter 50 års ægteskab – hvis man da kan få lov af de voksne børn. Spørgsmålet om, hvad kærlighed egentlig er, bringes i spil, og ingen har svarene.

"Nye tider" er en tankevækkende og genkendelig komedie om kærligheds- og livskriser, skildret med ærlighed, humor og håb: Det er aldrig for sent at prøve at få det bedste ud af livet.

Instruktion: Kasper Wilton.

Medvirkende: Waage Sandø, Ulla Henningsen, Sonja Oppenhagen, Kasper Leisner, Marie Sandø Jondal, Kim Hammelsvang og Adam Schmidt.

Deltagelse i debatten med Lea Gry von Cotta Schønberg samt i Folkevirkes landsmøde er gratis.

Pris for frokost 50 kr.

Pris for middag og teateroplevelse er 650 kr.

Tilmelding til de forskellige dele af dagen sker ved henvendelse til Folkevirke **senest den 1. april 2024**

– gerne på mail:

folkevirke@folkevirke.dk

Foto: Gudmund Thai.

